

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 71 (1075)
6
АПРЕЛЬ
ЯҚШАМБА
1958 ЙИЛ
БАҶОСИ
20 ТИЙИН

Б У Г У Н Г И С О Н Д А :

Венгрия озод қилинган куннинг 13 йиллиги байрам қилинди (1-бет).
Будапешт шаҳар партия комитети ёнига гулчамбар қўйилди (1-бет).
Венгрия озод қилинган куннинг XIII йиллиги муносабати билан Будапештда қабул маросими (1-бет).
Венгрия Социалистик ишчи партияси ва Венгрия ҳукумати раҳбарларининг муқофотлашиши (1-бет).
Бельгия Қироличаси Елизаветаси шарафига зиёфат (1-бет).
Қишлоқ ҳўжалигига тақомиллаштирилган машиналар берамиз (2-бет).

ПАРТИЯ ТЕМАСИДА: А. Браунлов. — Цех партия ташкилотларига ёрдами янада кучайтирамиз (2-бет).
Янгийўликлар пахта майдонларини кенгайтирмақдалар. И. Юнусов. — Пахта етиштиришни кўпайтиришни муҳим резервлари. И. Маслов. — Сўғориш тармоқлари ўз вақтида қуриб битказилди. А. Ортиқов. — Бултургига қараганда 411

тонна кўп пахта етиштирамиз. А. Чувашев. — Янги ерларни ўзлаштиришда техникадан унмўли фойдаланилмоқда. Б. Халилов, Ш. Кузубоев. — Қирлар «оқ олтин» қонига айланади (3-бет).
Совет-Финляндия дўстлигининг 10 йиллиги (4-бет).
Тинчликни мустаҳкамлаш йўлида (4-бет).
Анант Шридар Карник. — «Кашмир маликаси»нинг сирри (4-бет).

Чигит экишни қисқа муддатда юқори сифатли ўтказайлик

СССР Олий Советининг биринчи сессияси қарорларидан руҳланган областеник қишлоқ ҳўжалик меҳнаткашлари чигит экишни энг қулай агротехника муддатларида юқори сифатли ўтказиш учун зарур бўлган барча чораларни кўрмоқдалар. Пахта мўла ҳўсини учун курашининг ҳозирги ҳақи қишлоқнинг даврида дала ишлари кун сайин қийин бўлмоқда. Илгор пахтакорлар чигит экиш учун ҳар бир қулай фурсатдан фойдаланиб, экиш сурьатини тобора кучайтирмақдалар.

Областининг Бекобод, Урта Чирчиқ, Бобут, Янгийўл, Оржоникидзе ва бошқа бир қатор районларида чигит экиш бошланди. Бекобод районининг 2-«Далварзин» совхозининг ишчилари чигит экишга ушўқоқлик билан киришди. Шу кунларда совхоз далаларида 27 та экиш агрегати ишламоқда. Совхознинг кўпчилиги бригадаларида чигит квадрат-уялаб экилатилар. 5-бўлимнинг ўртоқ Тўйчи Қаймов бошлиқ эвеню аъзолари 30 гектар ерга 60х60 схемаси билан квадрат-уялаб чигит экиб, кетмон ишлатмасдан пахта етиштиришга қарор қилдилар. Бу эвенюда нормадда 5 гектар ўрнига чигит 8 гектар ерга чигит экилиб, тоштириқ 130 процентга етказиб башаришмоқда. Совхознинг ўртоқ Чомирова бошлиқ 2-бўлим ишчилари ҳозирча 100 гектардан ортиқ ерга чигит экилар.

Чигит экишни қисқа муддатда юқори сифатли қилиб намунали ўтказиш — пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттфоқ кенгашида мамлакатда бу йил 475 миң тонна пахта етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятини башариш учун курашда энг муҳим босқич, ҳақи қишлоқнинг даври. «Изма эксанг шўни оласан» деб, ота-болалариниз берокга айтмақдалар. Агар бир чигитни ўз вақтида экиб олсангиз, кечикиб, фурсатни қўйдан бой берсангиз, ютқазсангиз. Шунинг учун ҳозирги асосий эътибор, қишлоқ меҳнаткашларининг бутун куч ва гайрати, моддий-техника воситаларини чигит экишни муваффақиятли ўтказишга қаратишни керак.

Газетамизнинг кеңаги сонида Ўзбекистон ССР Қишлоқ ҳўжалик министрининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан маъқуланган. Чигит экишни ўтказиш ва вегетациянинг дастлабки даврида гўза парварини ташкил этиш тўғрисидаги тавсияларни эълон қилинди. Бу тавсияномаларда ҳайдаланган ерларни шиллаш, ери экишга тайёрлаш, суғориладиган ерлардан, минерал ва маҳаллий ўғитлардан гўла фойдаланиш, чигит экиш ва уни соғом удириб олиш муддатлари ҳамда усуллари, вегетациянинг дастлабки даврида гўза парварини ташкил этиш, участкаларини машинада гўза теришга тайёрлаш ва гўза зараркундаларига қарши кураш юзасидан жуذا муҳим агротехника тадбирлари белгилаган. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ ҳўжалик оргалари бу тадбирларни пахтакорларга ҳамда механизаторларга пухта тўшунтириб беришлари, экишни муваффақиятли ўтказиш юзасидан тавсия этилган тадбирларни тўла-тўқис амалда ошириш учун астойдил курашинлари, зарур бўлган ҳамма чораларни кўришлари керак.

Шунга эришиш керакки, ерлар экишга сифатли тайёрлансин, урулик чигит яхши тайёрланиб экилсин, экиш вақтида экиш нормасига қатъий риоя қилинсин, селкаларнинг экиш аппаратлари сўз ишласин, экиш агрегатлари тўғри чиқиб бўлишига юризиб борилсин, қатор оралиқнинг ораси бир хил кенликда бўлсин, чигит зарур чуқурликда тўшсин ва квадратлар аниқ чиқарилган бўлсин.

Бирок, чигит экишни ёппасига кучайтириб юбориш пайти яқинлашиб келганига қарамай баъзи бир районларнинг партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ ҳўжалик оргалари сўғити кунларда бўлиб ўтган ёгингарчиликни баҳона қилиб, экишга жуذا сусткашлик билан киришмоқдалар. Бўқа, Октябрь, Писекен ва Гулистон районларининг колхозлари чигитни агротехника жиҳатидан энг яхши ва қисқа муддатларда экиб олиш учун ҳали тайёр эмаслар. Бўқа районида пахта майдонининг фақат 37 проценти экишга тайёрланган.

Областининг бир қатор колхоз ва совхозлари ерларнинг шўрини ювиш, минерал ва маҳаллий ўғитларни ташкил олиш, мавжуд меҳнаткашлардан ва ишчи куллардан гўла фойдаланиш жиҳатда қониқариниз бермоқда. Экишни омавий равишда кучайтириб юборадиган пайт келишига қарамастан етарли ишчи кучи ва моддий-техника воситаларига эга бўлган Тошкент областидики ерларнинг шўрини ювиш шўни энди 57,1 процент бажаришганини сира кеңиримаслик бир ҳўллар.

Барча колхоз совхозларида экишга тайёрларини яна бир марта синчиқлаб текшириб кўриш, аниқланган камчиликларни тезда бартараф қилиб, экишга ҳар тарафлама пухта тайёрлик билан киришиш — ҳозирги кундаги энг муҳим вазифадир. Экишни тез ва юқори сифатли ўтказиш учун колхоз ва совхозлардаги мавжуд техника, механизаторлар ва меҳнатга қобилияти аҳолини ерларни текислаш ва экишга тайёрлаш ишига гўла жалб қилиш, бу йил экиш-экиладиган янги ерларни ўзлаштириш ишига максимал сафарбар этиш керак. Бу жиҳатдан бу йил 1300 гектарга яқин янги ерни ўзлаштиришга киришган Янгийўл район меҳнаткашларининг ватанпарварлик ташаббуси диққатга сазовардир. Газетамизнинг бугунги сонида янгийўликларнинг ана шу ватанпарварлик ташаббуси ҳақида бир саҳифа материал босилмоқда.

Чигит экишга тайёрларини кўриш ва уни ўтказиш вақтида иқтисодий жиҳатдан зарар ва ҳисобларнинг жиҳатидан ордда қолётган колхоз ва совхозларга, далачилик бригадаларига ва совхозларнинг бўлимларида алоҳида эътибор бериш, чигитни қисқа муддатда сифатли экиб олиш учун зарур бўлган ёрдами кўрсатиш керак.

Чигит экишни қисқа муддатда юқори сифатли ўтказиш учун ҳар бир қулай соатдан тўғри ва унмўли фойдаланиш керак. Экиш даврида ҳар бир колхоз ва совхознинг планда белгилаган ерларга квадрат-уялаб чигит экишни ташкиллаш, квадратларнинг аниқ чиқishi учун ҳамма чораларни кўриш зарур. Бунинг учун экиш агрегатларининг иштини намунали ташкил этиш, экиш аъзоларининг масъулиятини ошириш керак. Ҳар бир колхоз ва совхоз экиш даври учун маълум иш планига эга бўлиши, бу планда айрим тадбирларни тайёрлаш ва амалда ошириш учун жавабдор бўлган конкрет кишилар кўрсатилиши лозим. Экиш кампанияси вақтида қол-қочлар, совхоз ишчилари ва механизаторларга маданий-маиший хизматини янада яхшилаш, улар ўртақлаш омавий-сиёсий ишларни кенг йўлга қўйиш — партия ташкилотларининг бурчиладир.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ ҳўжалик министрининг чигит экишни ўтказиш ва вегетациянинг дастлабки даврида гўза парварини ташкил этиш юзасидан тавсия этилган тадбирларни тўла амалда оширайлик, чигит экишни қисқа муддатда юқори сифатли ўтказиш учун бутун куч ва моддий-техника воситаларини сафарбар этайлик!

Венгрия озод қилинган куннинг 13 йиллиги байрам қилинди БУДАПЕШТДА ПАРАД ВА МИТИНГ

БУДАПЕШТ, 4 апрель. (ТАСС). Венгрия гитлерчи босқинчилардан озод қилинган куннинг 13 йиллиги муносабати билан бугун Будапештда Озодлик кунига бағишланган ҳарбий парад ва меҳнаткашларнинг омавий йитини бўлди.

Соат 9 дан 50 минут ўтганда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия Халқ Республикаси президиумининг раиси Иштван Доби, революцион ишчи-деҳқон ҳўкуматининг раиси Ференц Мюних ва Венгрия партия ҳамда ҳўкуматининг бошқа раҳбарлари Дьёрд Дож проспектида ўрнатилган трибунага чиқдилар. Трибунада совет Партия-Ҳўкумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ҳамда делегациянинг бошқа аъзолари бор эди. Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Венгрия партия ва ҳўкуматининг раҳбарларини ва совет меҳмонларини самийин табриқлашди.

Венгрия Халқ Республикаси муҳофафазаси, генерал-полковник Геза Ревес парадни қабул қилди.

Парад тамом бўлганидан кейин митинг бошланди. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети ва Будапешт шаҳар комитетининг секретари Дьёрд Марошан митингнинг қисқача кириш сўзлари билан оиди. Дьёрд Марошан халқозор совет ҳалқи вакиллари — Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет Партия-Ҳўкумат делегациясини Будапешт меҳнаткашлари номидан қизғин табриқлади.

Митингда Шандор Борбей Будапешт комсомол ташкилотини номидан ва Палие Бодонон хотин-қизлар союзини номидан нутқ сўзлашди.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар томонидан самийин кўтиб олинган Янош Кадарга сўз берилди.

1945 йил 4 апрелда, голибона илгари силдиб борган Совет Армияси, деди Янош Кадар, гитлерчи галларнинг сўғити қолдиқларини мамлакатимиз территориясидан ҳайлаб чиқарган пайтда, миллий тарихимизнинг янги боби бошланди. Озод ва мустақил Венгрия вужудга келган ва ижтимоий тараққиётимизнинг кенг йўлини оиди берган ана шу куннинг йиллигини тапталлаш вақтида ишновламоқдамиз ва айни бир вақтда мустаҳкам венгер совет дўстлигини ишновламоқдамиз. 4 апрель кунини бизнинг миллий мустақиллигимиз, ижтимоий тараққиётимиз ва венгер совет дўстлиги бир-бири билан маҳкам боғланганлигини ва узарни бир-бирдан асло ажратиш мумкин эмаслигини жуذا яққол фактлар билан исбот этади.

Венгер халқи, деди, Янош Кадар, Совет Иттифоқининг астойдил ва чин кўнглидан севди, чунки венгер халқи 1919 йилда Венгрия Совет Республикаси мавжуд бўлган вақтда ўтган йўлга 1945 йилда Совет Иттифоқи туғайди яна ўта олди ва эндиликда бу йўлга қатъий суратда ўтиб олди. Венгер халқи Совет Иттифоқини севди, чунки у, Совет Иттифоқи туғайди озод ва мустақил бўлди, Совет Иттифоқи унинг озод ва мустақил бўлиб қолишига ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқи мамлакатимизнинг 13 йил ичида қолоқ аграр мамлакатдан саноати ривожланган мамлакатга айланишида қатнаш роль ўйнамоқда. Мамлакатимизда ҳалқи ўз тарихининг ҳар қайси даврига нисбатан ҳам эндиликда

яхшироқ, маданийроқ ҳаёт кечирмоқда.

Сўнгра, ўртоқ Марошан Н. С. Хрушчевга сўз берди. Митинг катнашчилари совет делегацияси бошлиғи шарафига узок вақт гулдўрос қарсақ чаладилар. Майдонда кучли «ура» садолари ва «яшасин ўртоқ Хрушчев» деган дўстлик хитоблари янгради.

Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва СССР Олий Совети Президиумининг тошпирини мувофиқ, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари номидан митинг катнашчиларига ва улар орқали бутун қардош венгер халқига қизғин дўстона сўзлар тошпирди.

Венгер халқининг дўшманлари, деди Н. С. Хрушчев, сўрбетаарча багон гапларини айтиш ва туҳмат қилишдан ҳам тортинмай, Венгрия меҳнаткашларининг халқ ҳўкимияти 13 йил мўбайида эришган катта муваффақиятларини инкор қилишга ёки лоқал ана шу катта муваффақиятларини камайтириб кўрсатишга уриномқдалар. Аммо, бу — беҳуда уриномидир! Чинакам озодлик ва демократияни курашиб қўлга киритган халқи ҳеч ким ва ҳеч қачон қалғига олмайди!

Сўнгра, Н. С. Хрушчев қуйилган сўзларни айтди:

Ташқариндан уюштирилган исён мамлакатимизга жуذا кўп зарар етказди. Лекин бу исён Венгрия халқ Республикасининг социалистик курашини йўлидан олға беришнинг тўхтатма олмади ва тўхтатмади.

Венгрия Халқ Республикаси эришган муваффақиятларда асосий ва ҳал қилувчи нарсалардан иборатки, Венгрияда курашда чиқиқ маржаси-ленинчи партия социализм курашининг бошчилиги қилмоқда. Венгрия ишчилари синфи бу партияни ҳалқи суратда ўзининг жавабдор партияси деб, меҳнаткашлар билан, халқ билан, чамбарчас боғланган партия деб билди.

Венгрия Социалистик ишчи партияси марксизм-ленинизмга, социализм учун кураш идеяларига содиқ бўлиб қолимоқда. Ўз ватанига муҳаббатини пролетар интернационализи идеялари билан қўшиб олиб бермоқда. Бу аса, унинг буюк кучи, у қўлга киритаётган муваффақиятларнинг манбаидир.

Биз, Венгрия Социалистик ишчи партиясининг жуذا қатнаш ва хилма-хил фаолиятида бундан кейин ҳам муваффақиятларга эришувини астойдил ва чин кўнглимиздан тилаймиз.

Сўнгра, Н. С. Хрушчев таъжизлаб айтдики, Венгрияда вазиятнинг тез нормаллашганлиги социализм йўлига ўтиб олган мамлакатнинг тараққиётини ордга буриб юбориш мумкин эмаслигини, социалистик лагердаги мамлакатларнинг бирлиги, жиёслиғи ва қардошларча ўзаро ёрдами гоят буюк куч эканлигини ёркин исбот этди.

Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи ички ва ташқи сиёсатининг муваффақиятларига тўғхилди, бундай деди: Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан маҳкам ҳамкорликда ва дўстдаги барча тинчликсевар халқлар билан бир ёқадан беш чиқариб, янги урушнинг олдини олиш мақсадида жуذا

аўр гайрат кўрсатмоқда. Аммо, тинчлик ўз-ўзидан қўлга киритилмайди, уни агрессия, уруш ва байронгарчилик кулларига қарши сабот-матонат ва аўр гайрат билан курашда қўлга киритиш керак. Бу ҳақиқатини ер юзининг барча мамлакатларидики тинчликсевар кишилар тобора яхши билиб олмақдалар.

Сизларга маълумки, Совет Иттифоқи Олий Совети яқинда атом ва водород қуроли синовларини мамлакатимизнинг ўзига тўхтатиши тўғрисида қарор қабул қилди. СССР Олий Совети Америка Қўшма Штатларини ва Англияни ўзидан намуна олишга чақирди. Бутун дўш, шу жумладан АҚШ ва Англия халқлари ҳам ана шу тарихий қарорни табриқлашди.

Мен, деди Н. С. Хрушчев, Совет Иттифоқи халқлари номидан Совет ҳўкумати номидан АҚШ президенти Эйзенгауэр жанобларига, Буюк Британия беш министри Макмиллан жанобларига муносабат қилиб, Совет Иттифоқидан ибрат олганига, яхши ниятда эканлигини амалдари кўрсатишга дейман. Бу — ишчи-деҳқон халқи билан бўлур эди, ана шу оиджаноб иш асрлар бўйи эседа қолган бўлур эди. Биз, ядро қуроли синовларини тўхтатишни тавомилла курашганимиз, бутун дунёда тинчликни таъминлаш учун шарт-шароит вужудга келтириш йўлидаги биринчи қадам деб, тинч-тотув яшанини, ички системанинг тинч мувоақият қилиниши таъминлайдиган йўл деб ҳисоблаймиз. Ана шу ҳаётини муҳим масалаининг ҳал этилиши етидил қолган бошқа халқозор проблемаларини ҳам ҳал этишга ёрдам берган бўлур эди.

Н. С. Хрушчев сўзининг охирида бундай деди: Бизнинг асосий вазифамиз — тинчликни мустаҳкамлашдир. Социалистик лагер — тинчлик таъинчидир. Барча тинчликсевар халқлар, бутун прогрессив инсоният бизнинг лагеримизни қўллаб-қувватламоқда. Биз, социалистик мамлакатлар зиммасига ёлганган тарихий вазифанинг масъулиятли вазифа эканлигини яхши билиб, бундан буюк ҳам тинчлик ва социализм йўлидан шаҳдам қадамлар билан бирга бораемиз.

Н. С. Хрушчев ўз нутқини тавомлаб, халқ Венгрияси пойтахти Будапешт меҳнаткашлари шарафига, қўзғилди социалистик лагерининг ишончли эвенюси бўлган Венгрия Халқ Республикаси шарафига, Венгрия Халқ Республикаси революцион ишчи-деҳқон ҳўкумати шарафига, Венгрия Социалистик ишчи партияси шарафига ва венгер ҳамда совет халқларининг бузимас қардошларча дўстлиги шарафига табриқ хитоблари айтди.

Дьёрд Марошан митингнинг ёнар экан, совет халқига қардошларча самийин сўзлар билан унинг меҳнатда ҳамда тинчлик йўлидаги курашда муваффақиятлар қозонишини исбот, наҳор қилинган фикрларини тошпиринини ўртоқ Хрушчевдан сўради. Майдонда бузимас совет-венгер дўстлиги шарафига «ура» садолари ва табриқ хитоблари яна янгради.

Байрам митинги партия гетмини «Интернационални» айтиш билан тамом бўлди.

БУДАПЕШТ ШАХАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ЕНИГА ГУЛЧАМБАР ҚЎЙИЛДИ

БУДАПЕШТ, 4 апрель. (ТАСС махсус муҳбири). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Партия-Ҳўкумат делегацияси бугун ВСШ Будапешт шаҳар партия комитетининг йиғилишида хотира тахта тахтаста 1956 йил 30 октябрда контрреволюционерлар бинони қамал қилган пайтда шаҳар комитетининг қаҳрамонларча курашиб ҳалок бўлган шонли ҳўюмчилари хотираси учун ўрнатилган эди. Гулчамбарга: «Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан» деган сўзлар ёзилган.

Хотира тахтаста венгер халқининг ўз ҳаётини халқ ҳўкимиятига бағишлаган 25 қаҳрамон фарзандининг номлари олтин ҳарфлар билан ёзилган. Булар орасида шаҳар партия комитетининг секретари

Имре Мезё, шаҳар партия комитетининг ҳўюми Ева Балад, полковник Янош Асталос ва бошқаларнинг номлари бор.

Н. С. Хрушчев гулчамбар қўйиш маросимига келиб, Имре Мезёнинг ўғли ва қизини самийин ва қизини табриқлади. Имре Мезёнинг ўғли ва қизини Н. С. Хрушчевни гуллар билан кўтиб олдилар. Гулчамбар қўйилганидан кейин ўртоқ Н. С. Хрушчев Имре Мезёнинг тул қолган хотини билан сўхбатлашди.

Гулчамбар қўйиш маросимида Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари ва Венгрия Социалистик ишчи партияси Будапешт шаҳар комитетининг биринчи секретари Дьёрд Марошан ва Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари Карой Киши ҳозир бўдилар.

Венгрия озод қилинган куннинг XIII йиллиги муносабати билан Будапештда қабул маросими

БУДАПЕШТ, 4 апрель. (ТАСС махсус муҳбири). Бугун Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети, Венгрия Халқ Республикаси Президиуми ва Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳўкумати Венгрия озод қилинган куннинг XIII йиллиги муносабати билан парламент йиғилишида қабул маросими ўтказилди.

Қабул маросимида Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг раиси Иштван Доби, Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳўкуматининг раиси Ференц Мюних, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзолари ва Венгриянинг бошқа раҳбар аъзолари ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бошчилигида Совет Иттифоқининг Партия-Ҳўкумат делегацияси ҳам қабул маросимида ҳозир бўлди.

Меҳмонлар орасида жамоат арбоблари, фан ва маданият намояндлари, ишлаб чиқарш илгорлари, Венгрия Халқ Армиясининг вакиллари, Будапештдаги чет эл элчи-хоналари ва миссияларининг бошлиқлари, венгер ва чет эл журналистлари бор эди.

Қабул маросими вақтида Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг раиси Иштван Доби ва КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов нутқ сўзлашди.

Венгрия Социалистик ишчи партияси ва Венгрия ҳўкумати раҳбарларининг муқофотлашиши

БУДАПЕШТ, 5 апрель. (ТАСС). Венгрия матбуотининг хабар беришича, Венгрия Халқ Республикаси Президиуми Венгрия Социалистик ишчи партияси ва ҳўкуматининг раҳбарларидан катта бир гурупа сини «Ишчи-деҳқон ҳўкимияти учун» медали билан муқофотлади. Муқофотланганлар орасида — Революцион ишчи-деҳқон ҳўкумати раисининг биринчи ўринбосари Антал Апро, ички ишлар министри Бела Биску, Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг раиси Иштван Доби, давлат министри Дьодо Балад, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари ва Венгрия

Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси Карой Киши, давлат министри Дьёрд Марошан, Революцион ишчи-деҳқон ҳўкуматининг раиси Ференц Мюних, Венгрия Халқ Республикаси Давлат мажлисининг раиси Шандор Ронак, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси Лайош Фехер, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари ва Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси Иене Фок ҳамда бошқалар бор.

БЕЛЬГИЯ ҚИРОЛИЧАСИ ЕЛИЗАВЕТА ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

Тўртинчи апрель кечкурун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов Бельгия Қироличаси Елизавета Ҳазрат Олиялари шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Қиролича билан бирга унинг ҳамроҳлари — гофмаршал граф де Меус д'Аржантей, графиня Давиньон, Бельгиянинг СССР даги собиқ элчиси Артур Уотерс, Қироличанинг секретари Ниго де Боле ва бошқалар ҳозир бўлдилар. Меҳмонлар орасида Бельгиянинг СССР даги Элчиси Вальтер Лоридан ва унинг рафиқаси ҳам бор эдилар.

Зиёфатда СССР Солиқини сақлаш министри М. Д. Ковригина, СССР янги Бельгиядаги Элчиси В. И. Анлово рафиқаси билан, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Р. Ф. Ҳўломов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. И-

ҳомова, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Р. С. Сулеймонов рафиқаси билан, республика Малайзия министри С. А. Азмов рафиқаси билан, республика Социал таъминот министри В. С. Солиқова, республика Юстиция министри Х. Сулаймонова, республика мишистерларининг ўринбосарлари Ж. М. Тожиева ва Х. И. Юсулова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов рафиқаси билан, Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари Қ. Маҳмадова, фан ва маданият арбоблари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

Самийин дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида табриқ нутқлари сўзланди. Зиёфат қатнашчилари учун Ўзбекистон пойтахтининг энг яхши санъат усталари иштирокида концерт берилди. (ЎзТАВ).

СССР Олий Совети сессияси Қонун ва қарорларидан, пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттфоқ кенгашида қабул қилинган мажбуриятлардан илҳомланган Янгийўл район қишлоқ ҳўжалик меҳнаткашлари пахтачиликни ривожлантиришга мувофиқ ҳисса қўйиш учун астойдил курашмоқдалар. Район колхозларининг аъзолари пахта ерларини кўпайтириш мақсадида ички резервларни қидириб топтомоқдалар. Шу кунларда илгари экин эмилмай ўтган Шимойий Тошкент канали зонасидаги жойлар ўзлаштирилиб пахта майдонига айлантирилмоқда. Бу ерларда яқин 2-3 йилдан кейин ақойиб колхоз қишлоқлари, поёнсиз пахта далалари барпо этиладу. Ҳашиштирилган янги ерларга чигит экилади. Суратларда: 1. Свердлов номи колхозининг бригадари ўртоқ Мақсуд Солиев бир гурупа колхозчиларга СССР Олий Совети сессияси материалларини ўқиб эшиттирмоқда. 2. Тошкент область сўғориш системаси проектант-қидириш отрядининг бошлиғи ўртоқ Н. С. Вахчилин бўлажак қишлоқ ўрнини аниқламоқда. 3. Янги ер ўзлаштиришда маҳорат кўрсатиб ишлаётган 1-МТСнинг энг яхши бўлдозеринос комсомол аъзоси Усёр Шодмонов ўз машинаси ёнида.

М. Қомлев фотолари.

Янгийўлликлар пахта майдонларини кенгайтирмоқдалар

Янгийўл районининг колхозчилари ва механизаторлари бу йил 1250 гектар янги ерни ўзлаштириб, мамлакатга илгариги олинган мажбуриятга қараганда 3 минг тонна кўп пахта етказиб бериш учун курашмоқдалар.

Пленум шу нарсани алоҳида қайд қиладики, сугориладиган ерларни янада кенгайтирмасдан, шунингдек ундан тўла фойдаланмасдан туриб, пахтачиликни юксалтириш юзасидан қўйилган катта вазифаларни ҳал қилиш мумкин эмас ва шунинг учун партия, совет ва қишлоқ хў-

жалик органларидан, Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Сув ҳужалиги министрлигидан янги сугориладиган ерларни ўзлаштириш ва экин майдонларини кенгайтириш масалаларига ўз ишларининг энг муҳим қисми деб қарашни талаб қилади.

(Ўзбекистон КП Марказий Комитети VII пленум қароридан).

Пахта етиштиришни кўпайтиришни муҳим резервлари

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини, шу жумладан пахтачиликни бутун чоралар билан ривожлантириш вазифасини қўймоқдалар. Шу билан бир қаторда улар бунга эришни йўлларини ҳам кўрсатиб берадилар.

Уларга тажрибали пахтакорлар бошлиқ қилиб тайинланди. Ана шу бригада ва эвенюларда ер ҳайлаш, текислаш, ариқ-зоғулар қазиниш каби ишлар жадал суръатлар билан олиб борилаётган. Бу соҳада кўриқ ерларни ўзлаштиришга олгандан ва тизимдор колхозчилар ва айниқса механизаторлар алоҳиди ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Бульдозерчи ва скреперчилардан Г. Минюгин, К. Саладинов, Е. Седлов, У. Шедмонов, И. Аппазов, Л. Исмоилов ва бошқа ўртоқлар кунлик ер текислаш нормасини 130-150 процентга етказиб бажармоқдалар. Натичада янгида ўзлаштирилётган ерларда ташкил қилинган бригада ва эвенюлар бошқа бригада ҳамда эвенюлар қатори чигит экинни бошлаб юбордилар.

Эндиги вазифа — ана шу бригадаларни ташкилий жиҳатдан мустақиллаштириш, уларга ҳам мўл ҳисоб етиштиришни таъминлашдан иборат. Бунинг учун у ерда ишлаётган колхозчилар ва механизаторларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни ҳар тарафлама яхшилаш, уй-жой биноларни қуриш талаб этилади. Шу мақсадда бу ерда электр келтириш, бригадаларни радиолан бошлаб юборилди. Колхозлар уй-жой бинолари қуришга киришдилар.

Ушбу бу резервлар нималардан иборат? Биринчидан, бу резервлар янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини кенгайтириш ва иккинчидан, кам ҳосилли колхоз, соҳага, бригада ҳамда эвенюларда ҳосилдорликни оширишдан иборат.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети VII пленумининг қарорига белгилаганидек, бу йил республика колхоз ва совхозларида пахта майдони 50 миң гектар, шу жумладан Тошкент областада 13 миң гектар кенгайтирилиши керак.

Район партия комитети колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари ва правдасчилари билан бригадада Марказий Комитет Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан тадбирлар белгилади. Шунга мувофиқ бу йил район колхозларида 1250 гектар кўриқ ерни ўзлаштириш ва чигит экинга қарор қилинди. Шу ҳисобга бу йил пахта майдонини Свєрдлов номи колхозда 350 гектар, Карл Маркс номи колхозда 150 гектар, Ленин номи колхозда 200 гектар, Энгельс номи колхозда 200 гектар, «Октябрь» колхозда 150 гектар, Сталин номи колхозда 150 гектар ва «ХК партсъезд» колхозда 50 гектарга кенгайтирилди.

Район партия комитети янги ерларни тезда ўзлаштириш ва ана шу ерларга чигитни барвақт экиб тамомлашни таъминлаш юзасидан барча зарур чораларни кўрди. Хар икки МТС, 10-белгичлик совхоз, ғишт заводи, ёқ-электрат заводи, 32-қурилиш-монтаж бошқармаси, 980-қурилиш бошқармаси, 976-УНР ихтиёридаги механизмлар янги ерларни ўзлаштиришга сафарбар этилди. Ҳозир бу ерда 18 та бульдозер, скрепер, грейдер ва бошқа техникани ўз ичига олган ер текислаш отрядлари ишламоқда.

Барча колхозларда янгида ўзлаштирилган ерларда алоҳида бригада ва эвенюлар ташкил этилди.

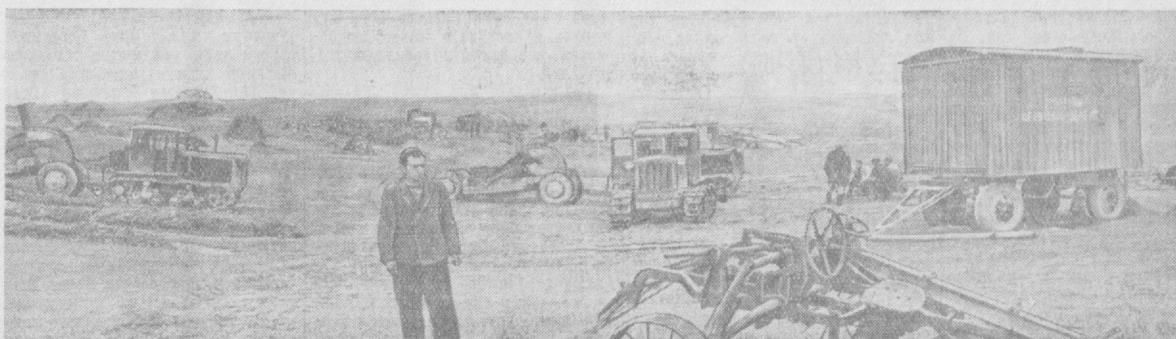
Район партия ташкилоти пахта етиштиришни кўпайтиришда асосий резервлардан бири ҳисобланган кам ҳосилли бригада ва эвенюларда ҳосилдорликни ошириш тадбирларини белгилаш ҳамда уларни амалга оширишга алоҳида эътибор берадилар.

Ўтган йили Энгельс номи колхозининг 9 та бригадасида, «Коммунизм» колхозининг 6 та бригадасида, Карл Маркс номи колхозининг 5 та бригадасида, Свєрдлов номи колхозининг 2 та ва Фрунзе номи колхозининг 2 та бригадасида ҳар гектар ердан 20 центнердан кам ҳосил олинди.

Бу йил ана шу бригадаларда чигит асосан квадрат-уялаб экилади ва гўзага механизмлар билан икки томонлама ишлов берилади.

Район партия ташкилоти олинган социалистик мажбуриятнинг тўла бажарилишини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўрди.

И. ЮСУФОВ,
Ўзбекистон КП Янгийўл район комитетининг секретари.

Областимиз районларида янгида-янги кўриқ ерлар очилмоқда. Бу ерларда кенг пахтазорлар, мева боғлари, тоқозорлар барно этилмоқда ва янги қишлоқлар қурилмақда. Бугунги кунда баҳодир кишилар зўр гайрат билан ишлаётган қадимги гўзал қишлоқлар қад кўтарари ва кенг пахта далалари, мезазор боғлар барно бўлади. Суратда: азамат колхозчилар кучли механизация ёрдами билан бўлажак қишлоқ ўрнини белгиламоқдалар ва у ерни қуриш учун тайёрламоқдалар.

Факт ва рақамлар

* Шимолий Тошкент ноҳали зонасида янги ўзлаштирилган ерларни сув билан таъминлаш учун 116 миң кубометр ҳанжир ва ишлари банарилди, 80 миң кубометр бетон ётирилди. Секундига 2 кубометр сув чиқарадиган 7 та насос қурилди. 12 километр узунликда қанат, 35 километр узунликда майда сугорилиш шохобчалари очилди.

* Янги ерда ҳаёт бошланиб кетди. Ер ҳайлаб чигит экиётган, иморат қураётган колхозчилар ва мухтаassisларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш кун сайин яхшиланмоқда. Бу ерда электр тармоғи келтирилди. Телефон симлари тортирилди. Янги вақт ичиде электр турли порлайди.

* Свєрдлов номи колхоз аъзолари 350 гектар янги ерни ўзлаштириш учун отландилар. Бу ерда икки нита дачилик бригадаси тузилди. Уртон А. Муҳамедов бошлиқ бригада аъзолари СССР Олий Совети сессияси қарорларига мувофиқ гектаридан 25 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олдилар ва ўртон М. Селиев бошлиқ бригада аъзоларини мусобағига чиқардилар. Янгиерга дастлабки чигит экилди.

Бултургига қараганда 411 тонна кўп пахта етиштирамиз

Пахтакорларнинг Москвада бўлган Бутуниттифок кенгаши совет-пахтачиликни тизимли ривожлантириш тадбирларини белгилади ва бу кенгашида социалистик мажбурият қабул қилинди. КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг кенгашида суҳбат нутқи ва пахтакорларнинг мажбуриятда яқин 12-15 йил ичиде мамлакатимизда пахтанинг янги ҳосилини баён қилинган. Бу, ҳар бир пахтакордан ерини унумдорлигини ошириш, ички резервларни қидириб топиш пахта етиштиришга муносиб ҳисса қўлинишни талаб этади.

Колхозимиз аъзолари пахта ҳосилини йилдан-йилга кўпайтириб катта муваффақиятларга эришмоқдалар. 1957 йилда ҳар гектар ердан 32,7 центнердан ҳосил олинган ва давлатга 3849 тонна пахта топширилган эди. Уша йили Т. Иноғомов, М. Хожибоев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 33-36 центнердан пахта етиштиришга муваффақ бўлишди. Кўпчилик бригада, эвеню аъзолари ҳалол меҳнат тўғрисида шундай муваффақиятни қўлга киритди.

Янги ерларни ўзлаштиришда техникадан умумли фойдаланилмоқда

Қардон Қозғоғистон республикасида тутаниб кетган поёнеиз ерлар бир неча йиллардан бери экин экилмай бекор ётарди. Бундан бир неча йил илгари Шимолий Тошкент ноҳали қурилиб, шу ерларнинг бир қисмини сув чиқарилиб, қадимги баҳорик ерларда пахта етиштириш учун қурилди. Шунинг билан шундай ерларнинг янги сайин кенгайтирилди. Бироқ ўзлаштирилиши мумкин бўлган ерлар ҳамон кўп эди.

Янгийўл районининг юқори зонасида юзлаб гектар ерларни ўзлаштириш учун шу кунларда пахтакорлар, механизаторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик меҳнатқиллари астойдил ишга киришдилар. Бу соҳада механизаторлар катта роль ўйнаш табиийдир. Бульдозерчи, скреперчилардан иборат 10 кишилик бригада тузилиб ҳозирги кунларда улар янги ерларни ўзлаштириш, сугорилиш тармоқларини охида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бизнинг бригадада 2 та С — 80, 1 та катта бульдозер ва 3 та кичик бульдозер ишлаб турибди. Г. Минюгин, К. Саладинов, Е. Седлов, У. Шедмонов, Л. Исмоилов каби бульдозерчи ва скреперчилар ўзлари бошқаратган техникадан тўла ва умумли фойдаланиб кундалик топшириқларини 1,5-2 ҳиссага етказиб бажармоқдалар. Е. Седлов айниқса меҳнатда маҳорат кўрсатмоқда. У чаққон ва эчкилик билан ҳаракат қилиб, ҳар беш минутада мўлжалдаги 500 ўрнига, 600-700 кубометр тупроқни суриб бermoқда.

Бу йил Янгийўл район пахтакорлари ўзларининг илгарии мажбуриятлари 35 миң тонна ўрнига мамлакатга 38 миң тонна пахта етиштириб беришга аҳд қилдилар. Бу мажбуриятни шараф билан бажариш учун кўпроқ янги ерларни ўзлаштириш ва пахта майдонини кенгайтириш керак. Биз механизаторлар бу ишга ўз ҳиссамизни қўшиш учун курашамиз, белгилаган ерларни текислаб, экинга тайёрлаб берамиз.

А. ОРТИКОВ,
Сталин номи колхоз раиси,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

А. ЧУВАШЕВ,
ер текислаш бригадасининг бошлиғи.

Сугорилиш тармоқлари ўз вақтида қуриб битказилди

Пахта ҳосилини янада кўпайтириш учун янги ерларни ўзлаштириётган колхозларга ердам бериш, уларни сув билан мўл-кўл таъминлаш билингчи энг муҳим вазифамиздир. Шимолий Тошкент канали зонасида ўзлаштирилган ерларга етарли даражада сув олиб беришга у ерлардан мўл ҳосил етиштириш мумкин. Ушакташимиз коллективни шу кунларда астойдил ишламоқда. Ўзлаштирилган ерлар пасти-баланд бўлганлиги учун у жойларга сувни насос билан олиб борилади. Ҳозир инженер Н. Ваччилян бошлиқда қидириш ишлари олиб борилаётган. Қидирувчилар янги сув тармоқлари ўтказган жойларнинг қудай, шу би-

дан бирга сувнинг равои оқадиган бўлишига алоҳида эътибор бermoқдалар.

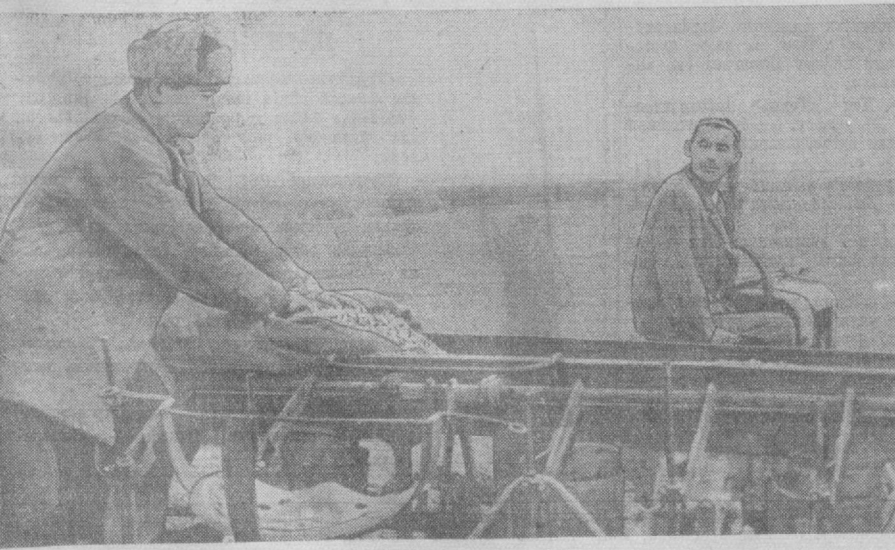
Уриналишни зарур бўлган 7 та насоснинг қаега қурилиши белгилаб чиқилмоқда. Бу насосларнинг ҳаммаси билан секундига 2 кубометргача сув чиқарилади. Сув насослар ардами билан 21-24 метр пастиликдан олинади. Ана шундай мурраккаб ишни бажаришда насосларнинг нормал ҳаракат қилиши катта аҳамиятга эгадир.

Мўлжал бўйича 116 миң кубометр тупроқ ишлари ва 80 кубометр бетон ётилиши ишлари бажарилиши керак. Қурувчилар ўз олдидарига қўйилган ана шу вазифани

муваффақиятли адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Уриналидан насосларнинг ҳаммаси электр қувватиде ишлайдиган бўлади, ушунга янги ерчага электр симлари тортиш ҳам бошлаб юборилди.

Тупроқ ишларини бажаратган ва насослар ўрнатилиш ҳамда электр симлари тортишда меҳнат қилаётган қурувчилар берилаётган топшириқни 1 майгача адо этиш, шу билан бирга районимизда пахта етиштиришни янада кўпайтиришга муносиб ҳисса қўлиниш учун зўр гайрат билан ишламоқдалар.

И. МАСЛОВ,
район ишлаб чиқариш участкасининг инженери.

Янгийўл районидеги Свєрдлов номи колхозининг универсалчиси Ниспонбой Тошев ва селлачиси Хусан Мухторов ўртоқлар янги ўзлаштирилган ерларга Суратда: янги ерларга чигит экин шайти.

Қирлар „оқ олтин“ конига айланади

Улар кунлик топшириқларини ошириб бажариб, қир бағрини тилиб сув чиқаришга экин майдонларига айлантиришмоқдалар. Скреперчи Евгений Седлов 5 минутда ўзининг кучли машинаси билан 500 кубометр ўрнига 700 кубометргача тупроқ ишларини бажармоқда. Машина шундай кучли механизмларини бошқаратган 18 механизаторнинг кўнчилиги худди ўртоқ Седлов сингари маҳорат кўрсатиб ишламоқда. Улар кунлик топшириқини 140-150 процент қилиб бажармоқдалар. Улар ҳар кун, ҳар соат мана шу қир ерларига ҳаёт олиб кermoқдалар.

— Бу қир ерлари жуда ҳосилдор, семиз, бир умр экин экилмай ётган бўлиб ерлар, лекин сира сув чиқмаган. Шунинг учун биринчи навбатда сув келтирилиши керак, — дейди Сталин номи колхоз раиси Абдулла Ориқов.

— Ҳа демай шу ерда туриб телевизор ҳам кўраверамиз. Электр бўлса олиб келинади. Райсимиз бизга атаб телевизор сотиб олди. Мана энди шу қирларда чироқлар торлаб ёнади, телевизор ишга тушади, радиоапаратурни сайраб кетади, — дейди Свєрдлов номи колхозининг универсалчиси Исмом Иброҳимов.

— Мен сизга айтсам, бу йил қанча янгиликлар бўлди. Пахтакорларнинг Бутуниттифок кенгаши бўлиб ўтди. Унда пахтачилик тўғрисида катта мажбуриятлар олинди, тракторларни колхозларга сотиш тўғрисида февраль Пленуми бўлиб ўтди. Шу ҳақда СССР Олий Советининг сессияси ҳам Қонун қабул қилди. Тракторчилар бошлиқ бригадалар тузилди, қолаверса, ҳозир колхозларда хўжалик ҳисобига ўтиш, пахтанинг тоннаси учун кураш бошланди. Бу янгиликларнинг ҳаммаси қўшилиб, колхозчиларнинг, механизаторларини яна ҳам хурсанд қилди. Гайратлаштириб юборди. Шунинг учун ҳамма астойдил ҳаракатга тушиб қолди, — дейди Ашрафхон ака.

Ирригация ходимлари ҳам колхозчилар билан баравар иш олиб бermoқдалар. Янги ўзлаштирилган 1280 гектар ерни сугорилиш проблемасини ҳал қилмоқдалар. Ҳозир улар 7 та кучли насос ўрнатмоқдалар, бу насослар секундига 2 кубометр ҳамда сув чиқара олади. Эскеватлар ва канал-қопишлар билан 12 километр узунликда катта канал, 35 километр узунликда кичкина ариқлар қазиланмоқда. Ҳозир шу ариқ бўйларини мустаҳкамлаш, янги ўзлаштирилган ерларни қўқаламзорлаштириш мақсадида тоғ, тероқ, акация дарахтлари ўтказилмоқда.

— Мен, — дейди механик Қўчқор Иброҳимов, — ҳозирлаётган тоғ эскиримиш. Ҳа демай ҳосиллини ҳам ейми.

Партияимизнинг февраль Пленуми қарорларини, пахтакорларнинг Бутуниттифок кенгашида қабул қилинган мажбуриятни динга жо қилиб олган мана шу азаматлар ҳозир зўр маҳорат билан асрлар бўйи баёбарга ётган, инсонга нафаякам теккаш шу қир ерларни ўзлаштириш учун, ундан яхшироқ фойдаланиш учун мардонвор ҳужум бошланганлар.

— Бу қир ерлари жуда ҳосилдор, семиз, бир умр экин экилмай ётган бўлиб ерлар, лекин сира сув чиқмаган. Шунинг учун биринчи навбатда сув келтирилиши керак, — дейди Сталин номи колхоз раиси Абдулла Ориқов.

— Мен, — дейди механик Қўчқор Иброҳимов, — ҳозирлаётган тоғ эскиримиш. Ҳа демай ҳосиллини ҳам ейми.

Энгельс номи колхоз ўзлаштирилган ерларда ҳам, Сталин номи, Ленин номи, Карл Маркс номи ва бошқа колхозлар ўзлаштирилган ерларда ҳам шу хилда иш, шу хилда ҳаракат. Улар янги ўзлаштирилган талайгина ерларга биринчи марта чигит экидилар. Сталин номи колхоз ерларига экилган маккажўхори иш ҳам уриб чиқди. Улар районда бу йил 35 миң тонна ўрнига давлатга 38 миң тонна пахта етказиб бериш учун, пахтакорлар кенгашида қабул қилинган мажбуриятни бажаришга муносиб ҳисса қўлини, қир ерларни қўқам ва обод қилиш, сoҳoқли ерларга айлантириш учун шундай қилмоқдалар, астойдил ишламоқдалар. Янгийўлликлар партия ва ҳукуматимизнинг колхозчиларга қилаётган чексиз раҳмўрликларига жавобан қирларни ўзлаштириб „оқ олтин“ конига айлантириш учун курашмоқдалар. Қадимги чўллар инсонлар истегига бўёунчи таслим бўлмоқда, ҳосилдор қўйлини очмоқда.

Б. ХАЛИЛОВ,
Ш. КУЗАМБОВ.

Совет-Финляндия дўстлигининг ўн йиллиги

Совет Иттифоқи ва Финляндия халқлари бугун, 6 апрелда муҳим воқеанинг ўн йиллигини нишонламоқдалар. Бундан ўн йил муқаддам, ана шу кунда Москвада ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлаштириш тўғрисида шартнома имзоланган эди. Бу шартнома уларнинг муносабатлари тарихида янги давр бошланганлигини ҳамда ўзаро, ишонч ва яхши кўнглилик томонига бўлишни асоссанлигини нишонлади. СССР ва Финляндия шартнома тузиш билан ўзаро энг дўстона муносабатларни ривожлантиришлари ҳамда умумий тинчлик ва хавфсизликни сақлашга қаратилган тадбирларда астойдил қатнашганини аъён қилган эдилар. Шартнома зарур бўлган ҳақда ҳар иккала мамлакатнинг бир-бирига ёрдам беришини кўзда тутишни ҳолда, СССР ва Финляндиянинг шу давлатлардан бирортасига қарши қаратилган қонунчиликларда ва иттифоқларда қатнашмаслигини шарт қилиб қўйди, ҳар иккала мамлакатдан ўзаро ўртасидаги яхши муносабатлар умумий тинчлик фойдасига хизмат этганини тўғрисида тинимай таъмин қилишларини талаб этди.

Шартнома амалда бўлиб келган ўтган ўн йилнинг ҳаётий кунини таъкидлаш ҳамда бу шартнома Финляндиянинг хавфсизлигини ва иқтисодий тараққиётини таъминловчи муҳим фактор эканлигини кўрсатибди. Шу билан бирга, шартнома асосда қўйиб кетган Совет-Финляндия дўстлиги ва ҳамкорлигини давлат ва иқтисодий муносабатларнинг тинч-тотув янаша ва дўстона ҳамкорлигини кўрсатуви ёрқин намуна бўлди. Иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик, ўртоқлик, ҳар иккала мамлакатга эҳтибор ва ишончнинг дўстлик соҳасидаги системалари турлича бўлган давлатлар ўртасида яхши, дўстона муносабатлар ўрнатилгани мумкин эканлигини исботловчи яққол далилдир. Финляндиянинг давлат арбоблари ҳам шартноманинг аҳамиятига ҳақиқатан ҳам эътибор қўйиб келмоқдалар. Мазкур шартнома Президент Урхо Кекконен Совет-Финляндия муносабатларини ривожлантиришнинг муносабат билан мамнуният билдириб, бу муносабатлар «буёқ халқ ва кичик халқ ўз давлатларининг иқтисодий системалари турли принципларга асосланган ҳақда ҳам ўзаро муносабатларда тинчлик ва ўзаро ишонч сисатига амал қилишлари мумкин эканлигини кўрсатуви далил» бўлмоқда, деб ҳаққоний равишда таъкидлади.

СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстона муносабатлар, аввало шу сабабдан вужудга келди ва муваффақиятлар равишида ривожланмоқдалар, ҳар иккала давлат ўзаро манфаатлиқ, бир-бирининг суверенитетини ҳамда манфаатларини ҳурмат қилиш принципларига қаттиқ амал қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи ўз тақдир сисатига 1917 йилда Финляндияга мустақиллик бериш тўғрисидаги декретини имзолаган ушунга Ленин кўрсатмаларини ижро этиш билан амалга ошира бориб, Финляндияга иқтисодий ҳақдон уруши даврида етказилган вайронгарчилик оқибатларини тугатишда фойда катта ёрдам берди, ҳаётини нормallashtиртишда ҳамда мамлакат-

нинг ҳамма соҳаларда муваффақиятлар тараққиётига ёрдам берди, аммо шу билан бирга унинг ички ишларига ҳеч қачон аралашмади ҳамда фин халқининг давлат мустақиллигига бирор даҳл қилмади. Финляндия ҳам ўз томонидан ҳар хил шартномалар ва битимлар юзасидан Совет Иттифоқи олдидаги ўз мажбуриятларини ҳало қилиб бериб келди. Совет-Финляндия дўстлигини заҳарлашга уринган кулларнинг кирдирилари рад этили ҳамда ўзи билан шарқий кўнглини ўртасида тўла ишонч ўрнатилишига ёрдам бериш учун астойдил ҳаракат қилди.

Бугуннинг ҳаммаси яхши самара берди. Яқинда президент У. К. Кекконен Совет-Финляндия дўстлигининг дастлабки ўн йилда ўрнатилган муваффақиятлар тўғрисида гапириб, уларни ажойиб муваффақиятлар деб атади. Бундай деб ҳақдон бериш учун ҳақиқатан ҳам тўла асос бор.

Бундан ўн йил муқаддам чет эллардаги реакция кучлар, агар Финляндия 1948 йилда Совет Иттифоқи билан тузилган шартномасига солиқ бўлиб қолганидан бўлса, хонавайрон бўлади ва ўз мустақиллигини йўқотарди, деб даъво қилганликлариди ҳамда кўп кишининг эсида. Финляндия тараққиётининг кейинги ўн йилдаги объектив натижалари бу даъволарнинг тамомилан пуч эканлигини кўрсатиб турибди.

Мамлакатда саннат ишлаб чиқаришининг 1948 йилдаги индексини 100 деб олинган бўлса, 1956 йилда у 175 га етди, 1957 йилда эса 182 га барабар бўлди, яъни қарий икки баравар ошди. Бу ерда шунинг кўрсатиб ўтиш мумкин, Финляндия саноатининг барча энг муҳим тармоқлари ана шундай тараққий этди. Қишлоқ ҳўжалиги ҳам ўсиб.

Финляндиянинг миллий даромади ўсиб, маданияти ривожланмоқда. «Финляндияда турмуш ҳаракатси, — деб ёзди «Кансан уутисет» газетаси, — тобора яқсалиб бормоқда».

Совет-Финляндия шартномаси амалга оширилиб келатган йиллар Финляндия Республикаси мустақиллигини мустаҳкамлаштириш билан ва унинг халқаро майдондаги оқибатларини ўсиши билан нишонланди. СССР Финляндияда совет ҳарбий базаси жойлашган Порккала-Удд территориясидаги ўз ҳуқуқларидан ихтиёрий равишда ва ўз талабидан билан воз кечди. Финляндия Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлиб қолди.

Финляндия бошига ҳар хил фалокатлар тушмаганини 1948 йилда олдиндан айтиб қўйган адоватчиларнинг шарманда-шармсиз бўлганини аниқ шундай бўлмаган маълумотлардан ҳам кўриниб турибди. Аляскада ўша вақтдан бери ўтган йиллар, Финляндияда чиққан «Маакаанс» газетасининг баёнида, «Финляндия давлати ҳаётининг ҳамма соҳалари улуғсиз ва жуда муваффақиятлар ривожланиш билан нишонланди».

Шунинг ҳам кўрсатиб ўтиш керакки, Финляндия билан дўстлик муносабатлари ва иқтисодий алоқаларнинг ривожланиши бизнинг мамлакатимиз манфаатларига ҳам жавоб беради. Урток А. И. Миксоян ҳар иккала давлат ўртасидаги техника ва иқтисодий ҳамкорликни характерлаб, бундай деган эди: «Бу ҳамкорлик тасодий ва ўткинчи оқибатли муомалалари эмас, балки ташкил топган ва барқарор меҳнат тақ-

симолдир». Урток Миксоян СССР билан Финляндия ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг ана шу янги ҳусусиятларини кўрсатуви мисол қилиб фин кемеасолари билан совет деңизчиларининг илпин таъкидлаб ўтган эди. Фин кемасолари муз ёрларлар кўрмоқдалар, совет деңизчилари ана шу муз ёрларда юрмоқдалар.

1948 йилги шартномага асосланган Совет-Финляндия ҳамкорлигининг ижобий ҳоллари аҳамияти суғайиб каттадир. СССР ва Финляндия ҳукуматлари ана шу шартнома руҳида ҳаракат қилиб, атом қуроли қўлланишини суғайиб таъкидлаш ва бу қурол синовларини тўхтатиш тақдирини еқлаб чиқарди. Европада тинчликни мустаҳкамлаш, Шимолий Европада хавфсизлик ва охиётиликнинг таъминлаш масалаларида ҳам иккала давлат астойдил ҳаракат қилмоқда. Урток К. Е. Воронцов яқинда фин журналистларидан бирининг саволларига берган жавобларида СССР билан Финляндиянинг Европада тинчликни таъминлаш йўлида биргаликда ҳаракат қилаётганликларини алоҳида аҳамиятга эга эканлигини ўқитиб ўтди.

СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик, ўзаро ёрдамлаштириш тўғрисидаги шартнома амалга оширишининг яхши самаралари равшан кўриниб турибди. Шунинг учун ҳам иккала мамлакат 1955 йилда бу шартнома мўддатини 20 йилга узайтиришга ҳамда бу билан унинг Совет-Финляндия муносабатларига ҳам, умумий халқаро вазиёта ҳам янада самарали таъсир кўрсатишини таъминладилар.

Совет-Финляндия дўстлиги аҳамиятини суғайиб бораётганлигини унинг тарафдорларини қўлайлаштиришга ёрдам бермоқда. Финляндияда 1944 йилдан бери мажбу бўлиб келатган «Финляндия-Совет Иттифоқи» жамаити энг оммавий ташкилотлардан бири бўлиб қолди ва ўз сафарларида 200 миңдан ортиқ кишини бirlaштириб, Совет-Финляндия яхши кўнглилик муносабатларини ривожлантиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Лекин, Совет-Финляндия дўстлигини душманлари ҳам оқимас. Бизнинг матбуотимизда ва чет эл матбуотида кейинги вақтларда хабар бериляганича, улар ўзаро унинг душманлик фаолиятларини активлаштиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Совет-Финляндия дўстлиги аҳамиятини суғайиб бораётганлигини кирдирилари қатъий қораламоқда. Финлар, деб ёзди «Кюнтая» газетаси, 1948 йилги шартнома уларга «ўз кучларини тинч меҳнатга бағишлаш ва ўз тақдир иқтисодийни учун хотиржам бўлиш» имкониятини берганлигига қўнмоқдалар. Шу билан бирга финлар, деб даъво қилди газетаси, «Финляндиянинг бирдан-бир тўғри йўли бўлган Паасики-Беккенин йўлини қоралашга қаратилган ҳар қандай уринишларини қатъий равишда рад этишлар».

1948 йилги Совет-Финляндия шартномаси амалда бўлиб келатган ўн йил бу шартноманинг ҳар иккала давлат учун ҳамда умуман халқаро аҳволи дхпийлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини кўрсатибди. Шартноманинг яхши самаралари бундан бундан янада ўсишига шак-шубҳа йўқ.

П. РИСАНОВ.

ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙУЛИ СССР Олий Совети сессиясининг қарорлари тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

Атом ва вадород қуроли синовларини маълуматимизда тўхтатиш тўғрисида СССР Олий Советининг қарори ҳақи ҳам жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида турибди. Тинчликсевар халқлар Совет Иттифоқи халқаро вазиёти соғломлаштиришга, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга ўзининг қўйилганлигини суғайиб, амалда исбот қилаётганлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

Совет Иттифоқининг бу оқилона қарори, — деб ёзди Ружинияги «Скитейя тинеретудий» газетаси ўзининг бошмақолида, Совет Иттифоқи халқлари ва ҳукуматининг фойда тинчликсеварлигидан келиб чиққан қароридир, бу қарор қарий йилдан бери зўр бериб ўтказилиб келатган тинчлик сисатининг янги ифодасидир. Бу қарор ядро синовларини батамом тўхтатиш учун курашаётган халқларга умид бағишлади, уларнинг жаҳонни атом даҳшатидан халос қилиш мумкинлигига бўлган ишончини кучайтирди.

Швециядаги «Морган-благет» деган буржуа газетаси СССР Олий Советининг қарорини шарҳлаб, қўйилганларини ёзди: «Совет ҳукуматининг бу тадбири самарали тинчлик сисатининг бир қисминдир, иснониятинг келажак тўғрисида жон куйдираётган ҳар бир кимса бу тадбирни мамнуният билан таърифчилан эҳтибор қилиши мумкин. Шунинг учун ҳам совет ҳукумати тўхтатишни талаб қилмоқда. Агар Америка билан Англия энди руслардан ўрнак олишдан беш торғасалар, жаҳон жамоатчилиги олдига уларнинг юзлари шунинг бўлиб қолади. Уларнинг позициясини тушуниш қийин бўлиб қолади».

Япониядаги «Асахи» газетаси ўзининг бошмақолида Совет Иттифоқи иснониятини атом уруши хавфини қўйиб қўйди. Йўлда бичричи қадам қўйилганини кўрсатиб, «биз АҚШ ва Англиянинг Совет Иттифоқидан мумкин қадар тезроқ ўрнак олишларини ва ядро синовларидан воз кечишларини яна талаб қила-

миз» деб ёзди. АҚШ ва Англия позицияларининг ўзгарилишини, деб ёзди газетаси, «янги тинчлик замон вужудга келтирилишига» ёрдам бермади.

Америкадаги газеталарнинг кўнглини Совет ҳукуматининг қарорини шарҳлаб бу қарор «пропаганда мақсадида қилинган иш», деган расмий тўхтатилган ҳақи ҳам тақдорламоқда ва АҚШнинг Совет Иттифоқдан ўрнак олишдан воз кетганлигини оқламоқ учун Даллес томонидан матбуот конференциясида келтирилган «далилларни» қайта-қайта тақдорламоқда.

Бироқ, кўп шарҳчилар бу «важларнинг» пучлигини сезиб шундай писандларни келтирмоқдалар, бу писандлар давлат секретариининг ваъдаларини бутунлай пучга чиқармоқда.

«Нью-Йорк урад телеграмм энд сан», «Крисченс саёенс митор», «Чикаго дейли ньюс» газеталари ўзаро ишонч бўлиб қўйилганлигини аниқлаш учун негиз бўлган даъвоини, яъни совет қарорининг амалга оширилишини «текинчи билан мумкин эмас» ва бу қарор «махфий равишда бузилиши» мумкин, деган даъвоини шунда исбот қилмоқдалар.

Шу муносабат билан газеталар худди президент Эйзенгауэрнинг ўзи бундан бир ҳафта олдин бўлган матбуот конференциясида шу даъвога бутунлай қарама-қарши бўлган фикрини айтиб, ҳозирги вақтда бирор каттароқ атом портловини яшириб қолдиш мумкин эмас, деб айтган гапларини эслатмоқдалар. «Чикаго дейли ньюс» газетасининг Вашингтон мухбири Лисагер мана шу қарама-қаршиликка эътиборини жалаб қилиб, Вашингтондаги дипломатик обзорчилар Совет ҳукуматининг қарори тўғрисида АҚШ нинг билдирган расмий фикрига, бу фикр «суғайиб қарий бўлаётган кишининг сомон партага ёпишиб олаётганлигини» эслатади, деб ҳақдон бермоқдалар.

(3 апрель ТАСС).

Цирк Қизиқарли тамошалар қўйилаётир

Шу кунларда Тошкент давлат циркида намойиш қилинаётган хилма-хил ўйинларни тамошабинлар зўр қизиқиб билан тамоша қилмоқдалар. Аляска, Бурят-Мўғул Автоном Республикасида хизмат кўрсатган артист Арсен Галсан раҳбарлигидаги программада қизиқарлидир.

Арсен Галсан гоёт усталлик билан ҳаракат қилиб, бир оқ қороздан тўрт хил рангдаги қороз чиқаради. 4 та дастурдон бирлаштириб туҳум пайдо қилади, уни пайлаб қачиб тамошабинлардан бирининг кепкасига олади ва туҳум юқини йўқ қилиб юборади, скринка чақиб туриб ранга-ранга қороз (гунчалари) оқилтиради. Мана, у қўлга ўқиб оли. Усти зар билан беэтан, икки отини қалласи тутангирган шиклаги кардонга ёй ўқини мўжалаб туриб отди. Ўқ теккан қўлча очилиб қолди ва ичидан илгичка-илгичка қорозлар бурала-бурала ерга ёпишиб тушди. Бу ажойиб сиқарчилик ҳамма тамошабинларни ҳайратлантирди. Улар мўғул артистининг маҳоратига қўйиб қолди, уни қараклар билан қўлайдилар.

Янги программада В. Денисовнинг бир гурӯпа Берберия шерлари ва арслонлари билан кўрсатилган номерларга катта ўрин берилган. Бўй йиллардан бундан йилроқ ҳайвонларни ўргатиш билан шуғулланиб келатган В. Денисов иснон иродасининг қанчалик мустаҳкамлигини, кунт ва маҳорат бўлса, ҳар бир ишни қила олиш мумкинлигини энг ишончли далилда намойиш қилади. У энг бирқич шерини турли мақомга солади, ҳатто у тишлаб турган гўшти шер оти билан беэор олинчи тамошабинларни жуда ҳайронлантиради.

Шунингдек, Сергей Ротмистров, Николай Демко, Любовь Тожкаларнинг сатирик чиқишлари, ўргатилган итлар билан турли машқларни кўрсатиши тамошабинларга манзур бўлмоқда.

3. МУҲАММАДЖОНОВ. Сурада: 1. В. Денисов цирк майдониди.

2. Артист А. Галсан (сурада) ва унинг ҳамроҳлари янги номерларни ижро этмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Бельгия Қироличаси Елизавета Тошкентдан жунаб кетди

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг тақлиғига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Бельгия Қироличаси Елизавета Ҳазрат Олиларга 5 апрель эрталаб Тошкентдан Тбилисга жунаб кетди.

Қиролича билан бирга унинг ҳамроҳлари, шунингдек ҳурматли меҳмонига унинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарига ҳамроҳ бўлган СССР Солиқини суғайиб минастри М. Д. Корвинина, СССР нинг Бельгиядаги Элчиси В. И. Авлазов рафиқаси билан ва бошқа кишилар ҳам жунаб кетдилар.

Аэродромда Қироличани Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Р. Г. Гуломов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар минастри Р. С. Султонов, республика Социал таъминот минастри В. С. Солиқова, республика Юстиция минастри Х. Сулаймонова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Р. Г. Гуломов Қиролича билан хайрлашиб, унга сичат-саломатлик, оқ йўл тилади. (ҲАТАГ).

Телевидор Экранида

- 6 АПРЕЛДА
- 15.00 Болалар учун бадий фильм — «Олтин бухтадаги ҳидас».
- 19.30 Рус тилида қишлоқ ҳўжалик ходимлари учун эшиткириш.
- 19.40 Киножурнал.
- 19.50 Жаҳон халқлари нуйларидан концерт.
- 20.50 Бадий фильм — «Тинч оқар Дон» (2-серия).
- 7 АПРЕЛДА
- 19.30 «Ўзбекистон хотин-қизлари» телевизион журнали. (Ўзбек тилида).
- 20.30 Киножурнал.
- 20.40 Бадий фильм — «Ойла».

Редактор З. ЕСЕНБОВЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМИЛ ТЕАТРДА — 6/IV да кундуз Жаҳор, менинг ватаним!, кечқурун Отелло.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Берберия арслонларини ўргатувчи В. Денисов гастроллари, Бурят-мўғул аттракцион ва бошқа номерлар. Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади. Бугун 3 марта тамоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун кенг экранли фильм «Уч қунар».

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10 ва 11-45 минутда Карусель, қолган сансарада Июнь қунар.

МУШТУМ журнали обуначилари диққатига!

«Муштур» журнали 1958 йилнинг июлидан бошлаб ойна икки марта чиқади. Шу муносабат билан журналининг обуна баҳоси ҳам ойна бир ярим сўм урнига 3 сўм бўлади.

Обунаганизи 1958 йил охиригача давом эттириш учун, обуна бўлган жойингизда 9 сўмдан қўнмиш ҳақ тулашини керак.

Янгидан обуна бўлишни хоҳлаганлар ҳамма «Союзпечать» ва почта бўлимларига мурожаат қилдилар. Обуна баҳоси май ойидан йил охиригача — 12 сўм.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон сурх» бирлашган нашриёти.

Ўзбекистон ССР Алоқа минастрилигининг Матбуот тарқатиш бўлими — «Союзпечать».

Авантажнер Анат Шридар КАРНИКнинг ҳикояси

«Кашмир маликаси»нинг охири

УЛИБ ТИРИЛГАНЛАРДАН ЯНА БИРИ

Орадан ўн минутча ўтгандан кейин биз қайдақа тушиб олдик. Қайдақа шолча ёзилган, сабат корзинка қўйилган. Дикшит шолчага ёнбошлади, мен қайқининг қўриқ томонига ўтирдим. Чол ва унинг кетидан қайдақа сакраб чиққан йигит (анидан наърадан бўлса керак), ашакани бошқарадиган бўлиди.

Чол қирғоқдан ажралиш олдидан ўриндан туриб, бир дуо қўйди. Кейин, соябини кенг поҳол шаясини кийиб, бизга оқ йўл тилагани қирғоққа тулганган халойиққа юзланди. Қора қалпоқча кийган бу кишиларнинг кўзига бизга ниҳоят муҳаббат ва ачинаш акс этди. Бу содда меҳнатқашлар асл меҳнатқаш одамлар экан. Шундай одамлар билан хайрлашар эканмиз. Дикшит иқновимизнинг кўзларимиз жикқа ёшга тўлди.

Мана, чол билан халғи йигит ашакани бошқаришди, қайқ ўтказилар оша гез сузиб кетди. Қирғоқдан янчагина узоқлашиб қолганимизда бизга томон кичикроқ бир қайқ сузиб келди, қайқининг тевағарида билки тутатидан асбоблар осилдиқ турарди. Унда ўтирган балчиқлар кўзларини силкипти, бизга ала нималарни айтмоқчи бўлиб кичирдилар. Чол

нима гаплагини зўр бериб Дикшит иқновимизга тушунтиришга уринди. Балчиқлар унга қандайдир жуда муҳим хабарни айтган бўлишлари керак. Биз тушган қайқ билан боғли қайқ катта оролга яқинлашганда воқеа аниқ бўлди.

Балчиқлар қирғоққа сакраб тушибди-да, биз тушган қайқини қирғоққа тортиб, шлоқанинг ен томонига боғлаб қўйишди. Кейин Дикшит иқновимизга қайқдан тушибди, учун ёрдам беришди. Шу пайт, етти ухлаб тушимизга ҳам кирганим сезилди бир воқеа рўй бера бўлади-ми: соҳил бўйидаги дарахлар оверига Патхак турарди-да! У қўйиласиз, чап қўлини боғлаб олган.

Ҳа деймай ўртоғимизни бағримизга босдик, бир неча дақиқа ўтгач, Дикшит яна очиб денгизга чиқиб олган қайққа биз билан ёнма-ён ўтирдик. Чол қоринқадан бир шипша чой билан бир неча галел олди-да, Патхак билан.

Патхак иштаҳа билан оқатлашиб бўлган, биздан ажралганидан сўнг бошига тушган воқеаларни сўзлаб кетди. Шорин уш орол томонга сурибди кетибди. Зўр қийинчиликлар билан қоронғуда ҳаммаёқни қилдирибди, бизни чақирибди. Патхак одамлар ушетиши деб кутганини чақирибди охирида турган ҳуштанки ниша соялиди. Чинқироқ ўштак товуши уйдуга чўмган тинчликни бузган бўлса ҳам унинг ситғалига ҳеч қанча жавоб бермади. Аюнда у кўпни оролга ҳўқисдан бир тўда одами қўриб қолди. Улар-

равар бешга тақсим қилди, ҳар биримиз ўз улуғимизни, маза қилиб еб олдик.

Чол ёрдамчи йигит билан ана ашакани бошқаришга тутинганди ортобда яттилаб, тобора катталашиб бораётган кумушсимон бир нургага қўнмиш тушибди. Шу лоҳотиёб худди шундай яна битта ёрқин нурга пайдо бўлди. Дам ўтмай самолёт моторларининг зўриб бораётган гурулаши эшитилди: биз томонга Британия ҳаво флотининг «Сундерленд» гидропланлари яқинлашиб келарди. Энди уларни беэалоқ кўришга бўларди. Битгаси шу қалар паст учиб ўтдики, биз унинг қўйилган деразаси енида тутирган кузатувиини аниқ кўрдик. Лекин бу сафар ҳам илгаригидек бўлиб: самолётлар қайғимизга парво ҳам қилмай, қайрилишди-да, келган томонларига қайтиб кетишди.

— Булар кўтарувчи самолётларнинг худди ўзи-ку, шундай бўлгандан кейин, мундоқ сувга тушиб, бизни олиб кетишлари керак эди-да, — деди Патхак фиғони охири. — Ҳайриятки, ярамиз оғир эмас, бунинг устига яхши одамларга дуч келганим.

— Қани дўстлар, бир ўзимизни яна сувга отиб, қармоқларга қолдиқларимизни илтириб олганларидек миқ этмай-ётмаймизми? — ҳазиллашди Дикшит.

Оғроб шафқатсиз қиздираётган бўлишига қарамай, чол билан йигит зўр бериб ашак бошқаришди. Узоқда катта орол қўнмиши билан иқновининг ҳам чехраси ёришиб кетди.

Мана яямияш ўтлоқлар орасида қизил черепида ёпишган уйлар кўринди. Мана балчиқларнинг кулбаларига соя ташлаб турган сершоқ дарахлар гўё сувдан чиққандек пайдо бўлишди.

— Сидханава... Доктор... Касалхона... — деди чол бусотидаги илгичча сўзларни баэур топиб.

— Сидханава! — хитоб қилдик биз ҳам қувониб. Бу ием шаҳар-

нинг жисмига монанд бўлиб тушган эди. Шаҳарга етсак беш, бу кулфатлардан батамом қўтиламиз. У ерда бизга дори-дармон қилинади, кейин Сингапур орқали ватанимизга қайтиб кетамиз.

ДўСТЛАР ДАВРАСИДА

Қирғоқнинг бўйгинасида ўртчада бир кема дингар ташлаб турарди. «Эхтумлоқ шор кемалинг» ўзи бизни Сингапурга бериб қўйиб, деб ўйладим, шу ўйнинг ўзиёқ қўнмишимиз кўтариб юборди.

Пристанга жуда кўп одам йиғилган. Хотин-халаж, ешу-қари бизга қизиқинчи қарашарди. Денгизда беш соат оғир йўл босиб, роса тарчаган эканмиз, ерга оёқ босишимиз билан ҳар биримиз ситди қотдик. Уйлаб меҳрибон кишилар кўзларини узатишди. Орқилиқлардан иборат оломон билан яқинроқдаги бир кўчага етганимизда аллақайси дўстондан стуллар олиб чиқилди-да, бизни ўтказиб, олдимизга лимонад қўйишди. Ҳар ким бизга қўйилган келганча яхшилик қилтурси келарди.

Қўқисдан олдимизга европаликлардек оқ қўйлак ва калта писточки шим кийган йўнганча бир киши келди.

— Мен «Тен» парохозиданман, — деди у, — бу қўриланик қаярдан ортирилларинг?

Биз ўзимизни таништириб, бўлган воқеани қисқача айтиб бердик.

— Калитанингизга бориб айтсангиз, у билан бир галласасак, — дедим мен денгизчи Дикшит ва Патхак билан маслаҳатлашиб олгач.

— «Тен» хоир жунади, шунинг учун шойлиб турибман, — жавоб берди денгизчи. — Сўзларнинг илгисларинингизни дарҳол бақаришга ваъда бераман, — деди, пристанга, моторли қайқ кутиб турган жойга югуриб кетди.

(ДАВОМИ БОР).